

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szombat, április 30

Tizenegyedik évfolyam.

BUDAPEST, 1881. ÁPRILIS 26.

n. — Még élénk emlékeztünkben vannak azon conflictusok, melyek a közös hadsereg egyes tagjai és polgárok közt kitörve, s utóbbiak ellen az előbbiek által elkövetett erőszakos tényekben culminálva, felzavarták a közvéleményt. A szélsőbal rendszeres izgatása a közvéleményre az izgalmaságát azon célzatának megvalósítására használta fel, hogy a közös hadsereg intézménye ellen a közönség közt bizalmatlanságot, elidegenítést támasztson s azt megőrkítse.

Sikerrel kecsegtető napjai voltak azok a szélsőbal izgatónak. Tagadva az Auszriával való közösség bármely mérvének hasznosságát, különös felforgató fejtett ki eleitől fogva a közös viszony alapjának, a honvédelem közösségének, a hadsereg egységének aláakázása végett, s ujjongó örömmel fogadta a legmerészebb vádat, ha az a közös tisztikar magyarellenes szelleméről szólt, s minden egyes esetet, melyből a hadseregnek a nemzet iránti ellenséges voltát lehetett csak legtovábbra is bizonyítani. A Seemann-ügy, melynél állítólag a közös hadsereg egy előkelő tisztje által a magyar zászló megsértetett, s melyről a vizsgálat során a legteljesebb hitelességgel kiderült, hogy ezt csak a célzatosságot nagyítva fújta fel ily jellegűvé, ép oly lelkesedéssel lett fel használva a közös hadsereg elleni izgatásra, mint más egyes tisztek és magasasok közti összejövetel, melynél a lovagias megoldás fonala hamarjában meg nem találtatván, az véres erőszakoskodássá fajult, mint a Bartha-affaire.

E dolgok kétségtelenül kínos benyomást tettek országszerte. E benyomás a szélsőbal izgatás által teljesen felhasználva, valóban domináló lett a közvélemény egy részénél a közös hadsereg iránti ítélet megalapításában, — de csak egy ideig. Természetes, hogy a szélsőbal polgárság előtt, lapjai után meg van győződve a hadsereg közösségének károsáról s tisztikarának magyarellenes szelleméről.

De — mint mondtuk — csak egy ideig. A milyen mesterséges volt ez izgatás, ép oly tarthatatlan volt a közvéleménynek az által támasztott ingerültsége.

Beláthatta minden józan ítélő ember rövid idő alatt, hogy a közös hadsereg elleni izgatás nagyon mondva csinált mesterségen alapul. S e meggyőződés

annál inkább alkalmas volt lehűteni a kedélyeket, mert világos volt, hogy ez izgatás nem ama törvényes intézmény törvényes megváltoztatására, hanem csak a kölcsönös gyűlöletre, elidegenedésre, s ennek során Ausztria s Magyarország közt féltékenységre, az uralkodó s nemzet közt bizalmatlanság felidézésére vezethet. Azt pedig csak a szélsőbal túlzók legtolzábbjai álmodják — józan állapotukban még ők is alig hiszik — hogy a hadsereg közössége általunk megszüntethető az önálló magyar hadsereg felállítható, s a mi legóriásibb megterhelhetőségünk nélkül fenttartható lenne. Minden józan ember belátja azt, hogy ha Magyarország érdekében óhajtanánk leszállni a közös hadsereg megszűntetésére s az önálló magyar hadsereg felállítására, ez csak a törvényes factorok összességének hozzájárulásával lesz kivihető, azon fönt és alant egyformán elterjedő meggyőződés alapján, hogy ha a közös hadsereg helyébe Magyarország részéről az önálló magyar hadsereg lép, az a monarchiának és a nemzet és a dynastia érdekeinek egyenlő hírségit és súlyt megvédője lesz. S mindenki belátja, hogy az ily izgatás, ily gyűlöletes támadások legkevésbé sem alkalmasok e meggyőződések megteremtésére.

De még mindenki kiérezte az egész hecczéből a szélsőbal politika terjeszkedési tendenciáját, melynek minden eszköz jó célja elérésére. E cél pedig a mily bizonytalan ép oly elidegenítő.

S a közös hadsereg magatartása is erőteljesen segélyre volt a hangulat e megváltozásának, kivált a tavasz óta, hogy óriási árvek fenyegetik a Tisza vidékein Magyarország legtermékenyebb földjeit s legmagyarabb s azonfelül szélsőbal érzelmű népességét. Már a Szeged veszedelme alkalmával eszközölt nagyszerű katonai munkálatok és mentések is erős gátjai voltak a szélsőbal hadseregellenes izgatásának, míg most éppen közvetlenül a hadsereget a szélsőbal lapok részéről naponként érő insulálások közt a hadsereg kirendelt tagjainak a mentés munkájában való részvétele, annak nagyszerű önfeláldozó mérvé oly jelenség, mely felül emelkedik minden dicséretre, s önkénytelenül kihívja az elismerés és hála koszorúját. Kötelességüket végzik a hadsereg e kirendelt tagjai, az igaz, de e kötelességet úgy felfogni, mint ők azt teszik, e kötelességet úgy teljesíteni, mint ők teljesítik, — a legnagyobb elismerést érdemli. Az a tiszt, a ki Tápié mellett a szakadó gátra az ár közé ugrott katonái-

val együtt, bár német volt komandó-szava, a haza egy részének megmentése végett, oly halált megvívott lelkesedést tanúsított, mely a legjobb hazafinak is dicsőségére válnék.

S nem csalt a nép józan érzékébe vetett hitünk: a Tiszamentében a legnagyobb szélsőbal emberek lelkesedve ismerik el, a hadsereg hazafias és emberies érdemeit, annak daczára, hogy lapjaik a hadsereg iránt még most is a régi hurokat pengetik. A magyar közvélemény józanabb, hogy sem sokáig hitelt adhatna oly izgatásnak, mely nélkülözi az igazság alapját.

Egyik helybeli lapban az a hír lett világgá bocsátva, hogy Gyulafehérvárt a függetlenségi párt Náthán Salamon kolozsvári ügyvédet léptette fel és nagyra is vannak vele. Mint Gyulafehérvárról biztos kezek értesítene, a hír merőben alaptalan, ép Gyulafehérvárt nem tudnak róla semmit. Próbálódni szabad bárkinél, de talaj ilyenmő kísérletekre Gyulafehérvárt nincs. Ha a románok aktivitásba lépnek, még akkor sem lehet a függetlenség fenti jelöltjének, sem egy más nemzetiségi jelöltnek semmi reménye.

A magyar-igeni (Alsófehérmegye) körületben már megindult a választási mozgalom. Két erős párt áll egymással szemben, a Lukács László (szabadlevél) és a dr. Mohai Sándoré (ellenzéki).

A földmívelés, ipar- és kereskedelmi miniszter értesítette Csikmegye közönségét, hogy a megyében javított földterületek és az Olt folyó szabályozása érdekében történő műszaki felvételek eszközölése végett a megye alispánja által hozzá intézett felterjesztést folytán Kvassay Jenő a cultus mérnökség főnökét a helyszíni szemle megjelölésére utasította. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy Brassó megye közönsége az Olt szabályozása céljából 12.000 ft állami előleg kiutalványozását kérelmezte a közlekedésműügyi miniszternek. (O. É.)

Miniszteri rendelet a sajtófolyókra vonatkozólag. A büntető törvénykönyv életbeléptetése után sok felszólalásra adott alkalom azon körülmény, hogy a sajtóvétségért fogházra elítélteket az illető törvényszékek közönséges fogházukban akarták elhelyezni; sőt a pécsi törvényszék egy sajtóvétségért elítélt lelkeszt tényleg fogházba záratott. Egy nyomozólap értesítése szerint az igazságügyminiszter utólag a sajtó felszólalása folytán elrendelte,

honnán jö, a passiv engedelmesség nem állhatott fenn.

Ezredék, osztályok, tüzér-útegek, minden pillanat alatt szétoszott. Százszáz ember dobta el fegyverét és örült futásnak indult. A láthatatlan kéz, mely őket golyózáppal elbűnt, megelőzni látszott. Mindenütt — jobbról, balról, elől, és hátul — folyást csak robbanás!

Soknak már bátorsága sem volt a meneküléshez! Elszántság társult és az égtől kérék kegyelmet és irgalmat.

De minő látvány tárult fel szemek előtt, feltékelve az égre!

Mintegy husz áriási madár lebegett fekete szárnyával, melyek sötétjei élénken ellőt az égből azur kékjéről, szédítő magában a tájék felett. Semmi kétség többé — ezek voltak a rémes árnyak, melyek a porosz seregekre halált és pusztulást hintettek.

Örült félelem, valóságos óriás rémület lepte el a poroszok sorait. Hiába kerestek menedéket házaikban, pincékben és árkokban. A vad ellenség elől a égből, nem volt menekülés, sem védelem. A pokoli bombák nem kíméltek sem házat, sem falat, sőt magát a talajt sem. Minden szétromboltatott, halomba döntetett. Tűz és kövek bevergettek a rombolás mérték.

A felkelő nap a legborzasztóbb képet világitotta meg, melyet valaha ember látott. Mindenfelől romok, hullák, és a mi borzasztóbb még ennél is, féktelen katonaságot tárt elő, kik féltelmükben ide-oda futkosva, nem hallgattak már semmi parancsra sem. Végre a tisztek nem is kísértették meg engedelmet szerezni. Maguk is mozdulatlanul kétségbeesett szobrokhoz hasonlítottak. Az óriási madarak megtették ezalatt kötelességüket és visszafordultak Páris felé.

A trónörökös még mindig azon dombon állott. Szótalan mozdulatlansággal bámult a bor-

hoz a sajtóvétségért elítéltek, még azon esetben is, ha a rájuk kímélt büntetés fogházra szől is, nem az illető törvényszék fogházába, hanem a sajtó folyók számára külön Vácztól berendezett államfogházban lesznek elhelyezendők. Nehogy pedig ezen miniszteri rendelet a büntető törvénykönyvvel összeütközésbe jöjjön, a fogházra elítélt sajtófogyol bent az államfogházban, oly elbánásban részesítetik, mintha közönséges fogságban tölne le büntetését. Ne vezessen: az udvarban naponként csak egy órán át sétálhat s a látogatók fogadására hetenként csak egy óra engedélyezhető. Ennek ellenében tudvalevő, hogy az államfogházra elítélt naponként 2 órát sétálhat az udvarban s látogatókat naponként fogadhat, ha a látogató előzetesen a fogház igazgatóságánál bejelenté magát.

A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartott ülésében, melyen a kormány részéről Tisza Kálmán miniszterelnök — belügyminiszter volt jelen, a kívándorlási ügynöksége kerüli szőlő törvényjavaslatot tárgyalta s azt egy általánossághoz mint részleteiben elfogadta.

Módosítás a 2. 3 és 11 §§ on történt, ezek azonban csak irányi módosítások, a 10 §. helyett új szöveg ígattatott be, mely következő hangzik:

10. §. A kívándorlás közvetítése tárgyában létrejött szerződéstől a fél bármikor visszaléphet. A visszalépés a kívándorló fél ellenében csak a szerződés kiállítását körül felmerült tényleges kiadások vagy a félnek adott előleg, esetleg utiköltség megtérítésének kötelezettségét vonja maga után. (O. É.)

A Németországgal kötendő vám- és kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások, mint az „Ung. Post.” értesül, sikerrel biztatólag folyamatban vannak, s a ma délutánra összehívott minisztertanács egyebek közt alkalmasint e kérdést is tárgyalni fogja. (O. É.)

KOLOZSVÁR, 1881. ápr. 29.

(L—t.) Nem csak a csizmadiainas biztatja magát, sőtétben avai, hogy hangosan ültörösz, mintha a félelmekekedés eszéágában sem volna, hanem a csüggedező seregek vezérei is sokszor látták hasznát, ha legénységükkel el tudták hitetni, hogy állásuk és számbeli erejük sokkal előnyösebb az ellenfelénél s így a győzelem ki-maradhatatlan. Hogy azonban meddig terjed e jó czélú ámitás határa, s hol válik a feltöltött bátorság vakmerőségből merő vadsággá, nehéz volna így általánossághoz meghatározni s a helyes ítélet megalkotásához mindig szükséges a való adatok ismerete, hogy el lehessen bírálai, vajjon nem következik-e az erők tulesigázására

„Mi sohasem hagyjuk el a tábornagy urat!”

„Kinek van joga itt parancsolni? Induljon ön azonnal, én parancsolom!”

A főtiszt megfordul és örvérel elvágta.

A francia előcsapatok már csak néhány száz lépésre voltak Moltkétől, ki oly hidegvérrel szemlélte mozdulataikat, mintha egy egyszerű hadgyakorlatot szemlélne.

Ezután nyugodtan leszállt lováról, elhocsátotta a kantár szíját, és a nyeregartóból pisztolyt vett elő. Utóljára nézte végig a csatatér, — és pisztolyát homlokára illesztve megnyomta a ravaszt! Halva rogyott össze.

Nemsokára egy osztály francia lovasság ért fel a dombra, hol a tábornok állott. Egy löpandaszor nyertéssel üdvözölte őket. — Szorosan e lö mellett feküdt egy ősz tábornok élet-telen hullaja.

Az osztály parancsnoka odaérve, megszeme-lélte a hullát és tiszteletteljesen emelte meg fővegét.

„Vigyétek-e hullát Párisba!” — parancsolta — „és gondotok legyen róla, hogy minden katonai fény és tiszteletben részesüljön. E férfi egy-koron — Moltke volt!”

— — — — —

Mély sóhajjal ébredt fel Bismarck herceg. Mindezt csupán álmodta!

Pillanatra gondolatba merült, azután hoven cseengett.

„Rendelje azonnal ide!” — szólt a belépő komorokhoz — „a mérnökár főnököt.”

Egy óra lefolyása előtt megjelent a hivattott.

„Mielőtt még három hó elteltene, kormá-nyozható léghajók kell legyenek.”

— — — — —

Hirdetési díjak.

Egy négyzetű centiméternyi tér ára 2 kr. Helyedj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadónál.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rad. Mosse Publicitäts-Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hűdés-kösz. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapestben Servitutor 3. sz.

Elváltatási csekket

garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

elernyedés, nem készít-e az erején túl merés biztos bukást s a koczkázat nem veszejti-e az a kis erő is el, mely böles mérséklettel és helyes beosztással később nagyobb vállalkozások alapjául is szolgálhat vala?

Ugy tetszik nekünk, hogy az a taktika, melyet az „Ellenzék” mostanában a választási kilátások bemutatására és kiszinezésére nézve követ, erősen hajlik a túlhajtás felé s az a rövid időköz, mely még a választásokig hátra van, az a két hónap, mely múlva mostani jóslásainak a valóság próbáját ki kell állaiok, aligha nem igen is élénk emlékeztetésben fogja olvasóinak mostani nagy hangu pattozgatásait tartani, a mikor aztán szavavehető voltának nem nagy előnyére fog válni a jövődölések és a valóság közti nagy különbség.

Persze, nincs miért, hogy nekünk fájjon az „Ellenzék” feje s bennünket édes keveset érdekel, hogy az olvasók mennyit adnak majd, a midőn a vállalatnál minden kitűdődik, a tisztelt collega szavára; sőt az ellen sem lehet semmi kifogásunk, ha művészi hajlamai kielégítésében gyönyörködik s vagy az architektúra adva magát legvárakot építget, vagy postára állva be, phantasticus költeményeket költ. Csak azt szeretnők, ha az aethetika követelményekre egy kissé több gondot fordítana, ha nem csapogna annyira a szertelenbe és igyekeznék műalkotásaiba az igazságnak valamivel több magvat fektetni.

Ime, nem tud hova lenni tordai, tekei és hunyadi „diadalai” föltölti örömeiben, pedig a nép e kitűnő barátjához nagyon illenék, ha jobban ismerné a népbölcsesség kifejezéseit, például azt, a mely nagyon jól mondja, hogy „több nap mint kolbász.”

E három helyről vett igen megbízható értesüléseink, teszem, egészen más színben tüntetik föl az ottani állapotokat, mint a hogy az „Ellenzék” elragadtatásában kipoetizálni jónak láttá.

„Egy kortes-gyűlés, írja tordai barátunk, még nem képviselő-választás s ha a türelmetlen honboldogítóknak lett volna annyi türelmök, hogy a mi jelölő gyűlésünket is bevárják, egészen más hangon beszélnek vala.” Egy tokei pártfelnk levelelől azt olvassuk, hogy „négy száz száz választó, az ismeretes ref. pap és néhány vidéki elégületlen, még nem tesz nekünk képviselőt. Hogy mennyire biznak maguk is győzelmiüköz, mutatja az, hogy szükségét látták a hírköltéshez folyamodni, mintha Dézsi Sándor és Kemény János báró egymással versengének a jelöltséget föltölt; mutatja az, hogy Bartha Miklósnak ez már a harmadik „biztos” körülete s logikáépen az az érdekes levél-váltás, a melylyel gr. Lázár Imre báró Kemény Jánost a jelöltségtől visszaválasztásra szeretne volna bírni, de hasztalan — megkapta

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNTE.

Huszonhatodik fejezet.

M é g t ö b b v á l t o z á s o k .

(Folytatás.)

— S Isabella nagynénjét ily előnytelen színben tüntette fel előttek?

— Nem szándékosan, válaszolt Anna. Nagyon dicsérni vélte őt, de én soha nem bírtam kedvemet találni abban, mit felőle mondott.

— Ne itéljük el őt előre, míg saját szemekkel meg nem győződünk, hogy milye, szólt mr. Arnold szeliden. Meglehet éppen ellenkezőképen fogjuk találni a dologt.

— Nem tud kegyed valamit Emiliáról is, kérdezte Gertrud, s hogy vajjon mr. Graham nem sokára haza jön-e?

— Semmit, felelt miss Arnold, csak is a házassági jelentést olvastam a lapokban. Mikor kapott kegyed utóljára tölük levelet?

Gertrud megmondta az Elliszné le-velének kelte idejét, s elbeszélte, hogy mit irt volt ez, a velük időző vidám társaságról és hogy véleménye szerint az abban említett eleven özvegy lesz az, kit Graham ur nőül vett.

— Kétségtelenül az, szólt mr. Arnold.

De a közelebbi körülményekről oly keveset tudtak mindnyájan, hogy a házasság felől nem sok volt már mit mondani többet, s más tárgyra tért át a társalgás.

rá a feleletet. "Hunyadról meg épen arról értesítenek bennünket, hogy az a terített asztal, melyhez Barcsay Domokos ur szívessege Hunyadon néhány választót s még több nem választót a Lészay Lajosnál való tisztelgés alkalmával, vendégként ültetett, többé került a vendégszerető gazdának, mint a mennyi hasznát a követjelölt majd láni fogja . . .

Szóval, ha kissé komolyabb bírálat alá vesszük a poetizáló Ellenézék e verselményeit; ha kifordítjuk a dolognak azt a felét is, a melyet a lapírtás — sietségében el talált felejtetni, egészen más színben tűnnek föl e nagy „diadalok.“ Különben, hiszen két hónap nem a világ s már csak annyit kell várunk, míg az egész kérdés kiviláglik s akkor aztán meg fogjuk látni, mit kell itélnünk a mostani légrákról s hogy mennyi a szertelenség s mennyi az igazság e csongó bongó poemákban. Egy pár jó rim még nem költemény ám . . .

KÜLFÖLD.

Pétervárról távirják, hogy a nihilisták proklamációját következtében a biezcezkivéri kormányzóságban parasztfelkelés tört ki. Ezenkívül a novgorodi s kurszki kormányzóságokban a parasztok ismét földet követelnek. A felkelés elnyomására katonaság küldetett. Mészárszaktól tartanak. Az elfajult nép az értelmiséget, mint minden társadalmi baj s nyomor vélt szerzőjét meg akarja semmisíteni. Általános zürzavar és ijedség. Oroszország legnagyobb szerencsétlenségének mondják Vladimir nagyherceget s Pobiedonoszevet főügyészt, mint a reakció hőseit.

A czár Goresakov herceghez köszönő és üdvözlő levelet intézett. A czár kiemeli a kanczellárnak a külügyi politika terén kivívott érdemeit, a midőn helyreállította Oroszország jogosult befolyását az európai ügyekre, elhárította a krími háború által keletkezett megszorításokat és az idegen kabinetek követelményei folytán származott nehézségeket, fentartá közel 20 éven át a belbékét, szilárd alapokra fektette a keleti államokkal és Közép-Ázsiával való viszonyokat, elősegítette a Balkán keresztény lakosságának újjászervezését és a sikeres tevékenységet fejtett ki a berlini kongresszuson. III. Sándor czár, az elhunyt czár gyémántokkal kirakott arczképét és saját arczképét adta Goresakov hercegnek díszletes szolgálatának elismerése jeléül.

Londonban, az alsóházban Bradlaugh, kinek botránya nemrég folyt le, április 27-én ismét megjelent az ülésen és vonakodott eltávolítani. Northcote hangsúlyozta annak szükségességét, hogy az eskü szentségtelenítését akadályozza meg; a kormánynak kötelessége, hogy megóvja a házat ilyen kellemetlenségektől. Gladstone a holnapi napirendre kéri kitűzni Labouchère indítványát és kijelenti, hogy a felmerült akadályok megoldása nem a kormány, hanem az ellenzék kötelessége, mivel dacára a kormány javaslatának és elővigyázatának, az ellenzék volt az, mely ezen újabb nehézséget előidézte. A vitát folytatják.

A tuniszi bery Granville lordhoz táviratot intézett, a melyben tiltakozik a határsértés ellen és hajlandóan nyilatkozik arra, hogy a francziák panaszait megítélés De Gertrud képtelen volt más valamire gondolni.

A dolog oly nagy fontossággal bírt Emiliára nézve, hogy gondolatai, mindig csak erre tértek vissza, s nehezére esett miss Arnold szóárját figyelemmel kísérni. E kínos helyzetnek, a belépő Jeremy orvos és neje vetettek véget. Előbbi lepecsételt levelet tartott kezében, mely Graham által, Gertrudnak volt czimezve; s átnyújtva neki azt, kezét örömtelten dörögölte s felkiáltott!

— Nő hölgyeim, most mindjárt halunk valami részletesebbet, ama híres házasságról.

Midőn Gertrud látta, hogy látogatója mennyire kíváncsi megtudni a levél tartalmát, bocsánatot kért a társaságtól, feltúrta a pecsétet, s hirtelen átfutá a kapott levelet.

A borítékban három stírún beírt oldal volt Ellisznéétől, s meglehetősen hosszú levél Grahamtól.

Bár mennyire meglepte is Gertrudot, levelet kapni azon férfitől, ki haraggal vált meg tőle, mégis nagyobb vágyat érzett, Emília felől hallani hírt, s azért a házgonduknak sorainak adott elsősegét az olvasásban, mivel ebből fog többet megtudhatni barátnőjéről. A levél eként hangzott:

New-York, márcz. 31-én.

Kedves Gertrud!

Miután Bostonból oly sokan voltak jelen a menyegzőn, bizonynyal hallott már mr. Graham nősüléséről.

Özv. Holbrooknak vette nőül, ugyanazt, kiről irtam volt már kegyednek egy

végétt a hatalmak elé terjeszti. A bej kijelenti, hogy Tunisz mint az ottomán birodalom egy része jogosan számíthat a hatalmak oltalmára és azoknak jó szolgálatára. Tuniszi hírek szerint a bej utasítja Kef és Beja kormányzóit, hogy formális tiltakozás mellett mind a két várost adják át a francziáknak.

Hir szerint Angolország kifogást emelt Oroszországnak a merénylők meggyilkolása czéljából összeült európai értekezletre vonatkozó javaslata ellen. Attól tartanak, hogy a közvélemény abban az államok törvényhozási függetlenségének korlátozását pillanthatná meg. Az értekezlet létrejötte kétséges, az összes kabinetek azonban hajlandóknak nyilatkoztak törvényhozásuk kényesbítése és ki szolgálattási szerződés kötések által megfelelni a legitim orosz kívánságnak.

Bécsben a képviselőház tegnap ült össze. A kormány új törvényjavaslatot nyújtott be, a polgári perrendtartás tárgyában, mely szorosban egybehangzik az 1876-iki törvényjavaslat. Miután a pénzügyminiszter több interpellációra válaszolt, a ház áttért a budget tárgyalására. A jelentkezett 33 szónok közül elsőnek Mausfeld gróf szólalt fel, pártolva a kormány politikáját s különösen a pénzügyi politikát, állítva, hogy a foederalista kormány nem képes a deficitet fedezni, s hogy ezen feladat megfejtésére inkább a központi kormányzat van hivatva. A „Vaterland“ véleménye szerint a tárgyalások több napot fognak igénybe venni.

Rómában a kamara megkezdte működését. A pártok közt meglehetősen zavar uralkodik, nem lehet tudni, hogy Cavallotti és Damiani a kormány mellett vagy ellene fognak interpellálni. De a tuniszi ügy által, a szélsőbal politikájának felfutása, meglehetősen háttérbe szorítottak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A természettudományi társulat ápril 27-én tartotta szaktülését a polytechnikum vegyiparműtani termében. Borbás Vincze felolvasása után Szily Kálmán referált egy „szerény értekezés a csillagászatról“ című dolgozatról, szokott érdekes előadással. A Franklin-társulathoz érkezett vidékről a fent írt értekezés, melyet a társulat az előadóhoz tett át véleménynyadás végett. Az értekezés előszava, de különösen annak azon passusa, mely a Hollosy Justinian által írt, s a magyar tud. akadémia által a bölgyek díjával koszorúzott, s közösen forgó „Népszertű csillagászat“ néhány tételét igazítja helyre, kiválóan felkeltette érdeklődését. A „szerény értekezés“ [kimutatja, hogy az D. Centaurinak parallaxisa ha valóban 0.91 mp. akkor annak a Földtől való távolsága nem 4.5 billió, hanem 9 billió mérföldet tesz, annyi felel meg ama parallaxisnak.

Szily Kálmán meggyőződést akarván szerezni, melyiknek van igaza, utánna számított s kintit, hogy azon definitió mellett, melyet Hollosy a parallaxisnak ad, valóban a „szerény értekezés“ irójának van igaza; sőt ez a hiba évek óta ott van a Hunfalvy János „Ég és föld“ című s közhasználatnak örvendő munkában is, s nélkül, hogy valaki észrevette volna.

És ki ezen „szerény értekezés“ irója? Egy

izben. E nő férjül akarta őt, s meg is kapta szerencsén. Nem habozok kimondani, hogy Graham ur a lehető legrosszabbul járt vele. O szereti a nyugodt, rendszeres életet, s most minden kálitást elveszített erre a szegény ember, mert neje mindenek felett imádja a zajt és társaságot.

Havannában folyton nyomában volt mr. Grahamnak, de még is azt hiszem, ennek nem volt kedve előbb hozzá, s nem szándékozott megköszölni. Midőn azonban New-Orleansba megérkeztek, övezgyünkét már ott találta, s röviden szólva követte akarátát, s nőül ment hozzá. Emília nagyon szépen viselte magát ez ügyben. Egyetlen szót sem szólt ellene, s e nővel lehető előzékenységgel bánt.

De én édes istenem! hogyan fogja magát feltalálni, a mi csendes Emiliának oly sok ifjú népség között, kik most folyton körülöttük zajognak, s mindezekkel megbarátkozni, lemondani kedvelt magányáról? Részemről magam sem vagyok ehez hozzá szokva, s épen nem állíthatom, hogy kedvemem lelem benne.

Az új urnő meglehetősen szíves irányban, miután már ugys elérte czélját.

Azt hiszem, be kell látnia, hogy nem tehet másként, miután oly rég vagyok már a családnál, s most ő is e család tagjává lett. De kedves Gertrud, kegyed azt sem tudhatta már rég óta, hogy velünk mi történt, s most csodálkozni fog, hogy hazatérő utunkban vagy is utamban, mert én vagyok az egyedüli, ki ez idő szerént, ilyesmiről beszélhetek, egész New-Yorkig jöttünk el. Annyi igaz, hogy

takácsmesterember Ozorán; neve Barrát Nándor, a ki fél évig járt a normába s lett belőle takácsmester. 26 éves korában elfogta a tudás-vágy s minden pénzén könyveket vásárolt, hogy önképzés útján magát kiművelje. Sokat olvasott s tiszta gondolkozása élesre fejlődött, s mint maga mondja, „van neki sok jó terve, gondolata,“ s az neki tetszik is; de mi helyt a gondolatnak alakot kell adni, le kell írni, ki kell fejeznie, akkor ezen nehézségen megtörök ereje s kénytelen meghátrálni. Az önképzés eredményével, ámbár a leggyorsabb olvasó könyvtől összeolvasott mindent fel a matematikáig, filozofiáig, nincs megelégedve teljesen épen a fentebb említett okból. Mestersége nem igen megy, s azért kapálással s más mozei munkával foglalkozik: tures idejében pedig egyre tanul s olvas. Sokáig habozott, de ezt „a szerény értekezést mégis a tudós világ elé bocsátja“, ugymond, „azon alázatos kérés-sel, hogy ha valakinek akár irásmodora, akár más efféle miatt kifogása volna, ne haragudjék meg ő reá.“ Az előadó igen érdekes részleteket olvasott fel az előszóbból s kiemeli, hogy a matematikai megoldás menetével nincs ugyan tisztában az író, de tisztán egész speciális helyes okoskodás útján helyes eredményekre jut. Ezután Wartha Vincze tartott kísérletekkel egybekapcsolott előadást „a kettős égővilág-lámpákról, s végül folyó ügyek intézettek el.

*

A Kisfaludy társaság ülésén ápr. 27-én szép számú közönség előtt első előadónál a szorgalmas Győry Vilmos mutatott be egy csomó balladát tájékoztató történeti s kritikai megjegyzésekkel. E balladák nagyobb része cyclust képez s a régi goth birodalom pusztulását tárgyalja. Az utolsó spanyolországi goth király Don Rodrigo több nemű sérelmet követ el a főnemeken s különösen Don Julian leányának elrablása által végveszedelmet idéz elő, mivel ez bosszúból a mórokat hozza ellene; kik seregét tükre teszik (ez a xeres de la frontera esata 711-ben) s a király megfosztva mindenétől, vadonba menekül s a népdal szerint egy kegyes remete tanácsára mérges kigyóval sirba fekszik, s ez őt bűnbánata után halálra marezangolja. E cyclusból Győry 13-at fordított le s nagy részét bemutatta. Szép nyelvűek s ittott valódi kultúri becsük méltán megnyerte a hallgató közönség tetszését, mely az előadást élénk éljenzéséssel fogadta.

Utána Szász Károly lépett az emelvényre s Jakab Ödön „Máté Biri“ című balladáját olvasta fel, a legnagyobb érdeklődés között hatással. A szépen írt ballada tárgya következő. Egy csapadár leány hit szeretőjének bánatában szíve megszakad. Az ifjú anyja hívja a leányt a haldokló ágyához, de az új szeretőjével Fekete Imréről mulat s az ifja meghal, mire őt az özvegyasszony megátokozza.

Alkonyodik, a nap erős hegyek megett
Veres fátólalál aldereszkedett,
Vége van a táncznak, a muzsika hallgat,
Legény is, leány is vigan haza ballag,
S Máté Biri, a mint haza felé halad,
Megdöbbenve áll meg egy kis ablak alatt:
Szegény öreg asszony vigasztalan gyászban
Kialtó jászóval kesereg a házban.
Mossák a halottat, bontják a nagy ágyat,
Tükör alatt készül a szegényes gyászpad.
Hallja Máté Biri a keserű jászót,
Nyitja is mindjárt a szomszéd udvarajtót,
Beter azon haza, bezalad a házba;
Kiséri lelkének ébredőz vadjja.

mindig készültem írni, mig New-Orleansban időztünk; de mindig annyi volt a dolgom, hogy mind csak haladtam, s aztán miután azon a gyalázatos gőzhajón idáig jöttünk, egy egész hétig nem voltam képes semmit tenni, oly rosszul éreztem magamat. Emília azonban most nagyon kért, hogy ne halasszam tovább az írást, ha nem akarom kedvét szegni. Emília bizony nem a legjobban van.

Nem mondhatom épen, hogy beteg, inkább levett és nagyon ideges. Hamar kifárad, s könnyen felfingerlődik s elveszti nyugodtságát, mi máskor nála ritkán szokott megtörténni. Azt hiszem, ennek leginkább az új asszony s unokahugai az okai. De soha sem panaszkodik s külsőleg mindenki azt gondolhatná, hogy nagyon örül annak, hogy atyja újból megköszült; azonban egész télen nem volt meg szokott vidámsága s most nyugtalanit, hogy mily rossz kedvűnek látszik néha.

Hanem, hogy levelem főtárgyára térjek, el kell mondanom kegyednek, hogy mind az egész család készült Európába utazni, Emília és mindnyájan. Azt hiszem, ez is az új nő ötlete. De bárki szépen fogamzott legyen e terv, most el vannak reá szilárdan határozva. Mr. Graham azt akarta, hogy oda is velők menjek, de én hallani sem akartam olyasmiről. Inkább eltűrném, hogy felakaszsanak, minthogy még egyszer tengerre merézkedjek, s ezt meg is mondtam neki egyenesen.

(Folyt. köv.)

Sötét lesz az arca, nehéz lesz a szíve
Hálót húz egy pár köny fekete szemére

Este tovább mulat Fekete Imrével, de a egény folytonosan bánatos s midőn a fiát vesztett öreg özvegy asszony átkozódása ismét áthallatszik a szomszédból, elkecserebe s kétségbeesve bucsut mond a leánynak, kifejezve féltelmét, hogy ő is szerencsétlen lenne.

Biri kétségbeesése s könyörgése hasztalan,

— eltávozik . . .

A költemény végső sorai így hangzanak:

Jaj, kínos lehetett az idő reggelig!
A hajnal mogorván nyitja fel szemét,
Felhős az ég boltyja, hideg eső szel,
Sovány szél csavarog a fák lombjainál.
Máté Birit pedig csak keresik egyre,
A házat, az udvart veszik, mind tük egyre;
Kérlek főtől, fától: vajjon merre lett el?
De senki sem felel kívánt felelettel.
Mind hiába verik fel az egész falat;
Ki tudná: mi történt, mi a világ aludt?
Legfőkébb a molnár mondhatna valamit,
Nagy folyó víz mellől — az isten tudja: mit! —

Az élénk éljenzésekkel fogadott költemény után Ágai Adolf bemutatta dr. Kont Ignác „Euripides“ című korrajzatát, a mely essay alakjában híven ecseteli ama mozgalmas kort, melyben a görög tragédia harmadik nagymesterének élete és működése folyt.

A csinosan írt értekezés, melyből Ágay mint látszott, csak a főbb részeket olvasta fel, általános tetszésben részesült, mint tanúsága a tehetséges fiatal tudós komoly törekvésének.

Pár percnyű szünet után, mialatt a hallgatók eltávoztak, a folyó ügyeket beszéltek meg. Bejelentették, hogy Kiss György Kisfaludy Károly mellszobrának mintájával elkészült s a szobrot carrarai márványból egy év alatt elkészít. Rákóczy könyvéből Kisfaludy Károlyról az első kötet közelebb megjelenik. Molliere „Elisi hercege“ét Győry Vilmos fordításban Zichy s Léva kiadásra ajánlják, az előbbi megjegyzi ugyan, hogy e mit Moreto „Közönyt közönynyel“ című darabjához hasonlít, de mivel a tarsulat Molliere minden darabját kiadja, ennek kiadása is elhatározott. A folyó ügyeknek ezzel már fel 7 után vége lett s zárt ülés következett.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“-ből.

Árverések.

Kolozsvári kr. törv. sz. Gr. Karacsai Sándor hagyatéka ellen 506 frt b. ingatlanok május 28 és június 28-án. Zilahai kr. törv. sz. Tönkö Sándor 186 frt b. ingatlanok május 4-én. Udvarhelyi kr. törv. sz. Bodrogi Dénes 326 frt b. ingatlanai május 30-án, és június 30-án. Nagy szebeni kr. törv. sz. Schneider János és társa 628 frt b. ingatlanai május 27-én június 27-én. Marosvásárhelyi k. törv. sz. Kelemen Vaszi 431 frt b. ingatlanai május 16-án. Szászvárosi k. j. b. Stancsu Vaszie 337 frt b. ingatlanai május 27-én és június 27-én. A brassói kr. j. b. Dun Adolf ingói május 21-én. Köhalmi kr. j. b. Müller András 332 frt b. ingatlanok május 17-én. A megyesi kr. j. b. Folberth Károly 1480 frt b. ingatlanai május 17-én.

Pályázat.

Kézdivásárhelyi kr. törv. sz. területén nagyjait jbiróságnál hivatal szolgai állomásra. Hat hét alatt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. április 29.

Helyi hírek.

— Nemzeti színház. Tegnap a magyar költészet-történelemnek örök időkig egyik legkitűnőbb műve „Bánk-Bán“ került színpadra. Nagy Imre lépett fel a Nagyr szepében a helyi leány árvaház javára. A színház megtelt egészen s a közönség valóságos orációval fogadta Nagy Imrét, ki rövid időn meghódította magának Kolozsvár közönségét. Babér koszorút nyújtottak fel neki, az árvaház által ajándékozott. — Bánk szerepe mindenesetre a legnehezebbek egyike. Jelleme annyi százból van összefttve, hogy csak a legnagyobb ábrázoló tehetség tudja ezeket egy éthető egészbe összefoglalni. A bán hamar lángra lobbanó és heves, méltóságot érő nagy ur. Mikor a pártosok gyűlésébe hívják meg s jelszól „Melindu“ nevét mondják neki — feleségét a boyoti Melindát, kit szeret egész lelkével s kiből megbizik, szörnyű gyanuba fogja rögtön. Indulata a legszörnyűbb tetekig tudja sarkalni, egész addig, hogy bosszúállásra emeli fel törét a királyné ellen, kit különben erős monarchikus érzelmeivel fogva sértetlennek mond az elégtétlenek gyűlésén. Átkot mond gyermekére — majd a leggyöngédebb szeretettel öleli szívére. Vádolja, utálattal taszítja el nejét s aztán a bomlásnak induló eszü szerencsétlen asszonyt kebelére vonja, majd ravatalánál a kétségbeesés sikoltásában tör ki s örületes fájdalommal borul a hideg testre. — Jól mondta Toldy: Bánk-Bán egy „politikai Hamlet.“ Félig saját szenvedélyének a rabja, félig a rá nehezítő szörnyű viszonyoknak. Férfi, ki uralkodásra termelt s uralkodni tud. Peturt királyi hatalmával fogva fenytiti meg, a királynéval szemben királyi hatalmát érvényesíti. Méltóságát teljes, de tele könnyen lángra gyúl

indulattal. Majd gyöngéden szerető férj s apa. Nagy Imre ur ez utóbbit érezette inkább Bánk-Bán egyéb jellemajáságainak hátrányára. Az ő Bánk-ja egy melancholikus, hatalommal bíró ur, kiből azonban a gyengédebb indulatok a győzösek. Fenség, méltóság minél kevesebb van ábrázolásában. Mig Coriolanusban csupán vad indulatok befolyása alatt álló szenvedélyei-t hajtott alakot játszott — Bánk-ban a másik határon mozgott. Értelme fensőbbesége által ható; tekintélyes, rokonszenvre méltó; fellöbbanó szenvedélye által egész a végletekig ragadt nagy urat játszott, de — úgy véljük — nem Bánkot. A kolozsvári közönséget, mely Kovács Gyula ábrázolásában is látta Bánkot — a Nagy Imre ur egészen elűtő felfogása már mint „különvélemény“ is tőkére érdekelhetette. Némely jelenetekben kitűnő volt Nagy Imre ur. A királynéval szemben oly rendkívüli, megrázó erővel szavalt, hogy az elragadt közönség e jelenet után hetszer hívta ki.

Nem csupán a Nagy ur alakja azonban, de mindegyik e rendkívüli erővel irt műben igen nagy gondot kíván. Melinda sem oly passzív, a viszonyok ereje által erre-arra hajtott gyenge nő, milyent Szacsayné asszony játszott. Ottóval nagy jelenetében, majd a királynéval: a női méltóság hangján, erőlyvel szól, bárha a leggyöngédebb szálakból van szöve, különben egész jelleme s annyira érő, hogy szavaiban, mikor a gyermekére mondott átkot hallja: örület mutatkozik. Szacsayné asszony Melindájának leg-sikerültebb helye a királynéval való jelenet volt, mikor méltán tapsoltak.

Mátrai Biberachjának jelességét ismeri közönségünk s e helyen csak Szentgyörgyit emeljük ki, ki Petur bánt kiválóan játszta. Az indulatok, törvényi tisztelt, heves, nyers főur szerepében kitűnően alakított, sokszor dícsért, rendkívüli tehetségéről téven ismét bizonyosságot.

— A város üdvözlő felirata Rudoli trónörökös násztünnepélyére immár teljesen elkészült s mind belső, mind s különösen külső kiállításra, örömmel irhatjuk, a legszebben sikerült s méltó az alkalomhoz, melyre készített. A hosszafutási műfaragó iskola tanítói, Binder, által, készített kültáblák stilszerű dombor-faragványakkal, halvány sárgás bőrszínben, igen jó benyomást tesznek a nézőre s Veross Ferenc porcellánba égetett medallion — képesekéi — a mátkapár, két részlet Kolozsvár látképből és a város címere — kitűnően illelnek faragványok közöttük, az előtábla négy szögletében és alatt középtűt. Az egészen hazai ipar útján előállított e szép díszmunka megérdemelné, hogy pár napra közszemlére kitéssék, mielőtt rendeltetési helyére elindítanék.

— Gyenes László második felleptéről a budapesti nemzeti színházban nem oly egyhangú dícsérettel szólnak a lapok, mint az előző. Ezuttal Arthur játsza a „Bárd és Bankár-ban. Áradozó magasztalással egydől a „Függetlenség“ szől róla, de szerep-választását ez is rosztalja: Arthur — ugymond — az áradozó, szentimentális szerelmes, nemcsak hogy nem homogen ama természetes, husból és vérből alkotott művésztel, mely Gyenes nagy tehetségét jellemzi, de sokszor igazán annyira mesterkelt, puffogó és nyavalygó, hogy a színésznek küzdelmébe kerül szegényt a neveltségesség átkától megmenteni. Azonban oly óserű tehetség, kinek minden ízében a genialitás tüztére lüktet, még a legbárgyabb alakot is fénynyúl képe s kiriteni. Ezt a hatalmat láttuk ma Gyenestől, — Gyenes László — írja nevezett lap — nem lép fel többször, de hisszük, hogy legközelebb már mint szerződött tagot fogjuk a nemzeti színpadon valamely egyéniségéhez illő szerepben üdvözlölni. A nemzeti színháznál most egyedül Egressy Ákos van hivatala, a magasabb tragikum ábrázolására. Egressy azonban kisebb, jelentéktelen szerepekben pazarolja el erejét, Egressy mellett Gyenes László az, a ki a nemzeti színháznál oly régóta érzett hiányt gazdagon pótolni fogja és ha masszív tehetségével szorgalmas és műgondja együtt fog haladni, rövid idő alatt a kissé elhanyagolt tragoedia muzzájának választott papja lesz. — A „Pesti Hírlap“ több gáncsolni való talál. Gyenes ur szenvedélye — ugymond távolról sem elég e szerep ábrázolására, tartásának félszeregsége még élesebben szembe-szökött (kiválóan szereti hátat mutogatni játszóársának és ártott neki a fiatal színészek szerencsétlen tévedése is, melyszerint azt hiszik, hogy a maszkirozatlan arc minden illuziót képes felkeltetni. Gyenes ur éles profilja, hangjának tragikái hős szerepekre nem elegendő ereje és tartásának merevsége a szerelmes szerepek ábrázolására alkalmatlanná teszik őt. Szakmája a jellem-szerep, s ebben — hiszzük — nem sokára a jelesebbek közé fogjuk őt számítani. A többi fővárosi lapok rövidebben szólnak. Mindannyia bővön talál kifogásolni valót, de egy értelemmel megegyeznek abban, hogy Gyenes nagy tehetség, kiro a fővárosi nemz. színháznak szükség van.

— Az „Ellenzék“-et szörnyen bántja, hogy Gyaluban nem neki orgonálnak s ismét azt számítgatja, hogy gr. Bánffy Béla urnak mennyibe fog kerülni a gyalui orgona. Hát az bizony valószínűleg többbe kerül, mint a mennyit s szélbéli hazaifak cizfra frázisokon kívül nemes célokra szoktak áldozni, s csak olyan emberek

BAK LAJOS

műasztalos
KOLOZSVÁRTT

gépekkel berendezett gyárában mindennemű

BUTOROKAT,

BOLTI és TEMPLOMI

berendezéseket,

építési asztalos munkákat

készít, s az építések alkalmából ajánlja gőzzel kiszáritott nagy mennyiségben

készletben levő

KOCSKAPADLÓIT.

Amerikai tölgy parquette egy □ öl 7 frt.

Kocskás parquette egy □ öl 12 frt.

Ugyan ő nála kaphatók kiszáritott tölgy, bükk, juhar, hárs, dió, kőris s másnemű fák jutányos árban.

Megrendeléseket vidékre is a legnagyobb pontossággal teljesít. (240) 1—100

Keskeny utifü-mellczukorkák

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerei.

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetlen keskeny utifü azon még eddig fel nem derített titkot foglalja magában, miszerint a gége és légcső rendszer gyulladt nyakbántására való azonnali gyors és enyhítő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegíti.

Mintán gyártmányunknál és a cukor keskeny utifüből tiszta vegyületekről kezünk, különös figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünket sat. dobozon levő aláírásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát.

Egy doboz ára 30 kr.

Schmidt Victor és fiai,

cs. k. szabadalm. gyárosok Bécs, Wieden, Allegasse 48.

Valódi minőségben Kolozsvártt kapható: Dr. Hincz György, Biró János, Wolff János és Binder Károly gyógyszerész uraknál. (70) 13—

Első és legnagyobb butor raktár

DUHONY JÁNOS-nál

Kolozsvártt, a Redoutte (vigadó) épületében.
Kolozsvári butor gyártmányainak és minden ezen szakmába vágó cikkeknek nagy raktára.

Főraktára nádfontu fa- és vaskeretű butoroknak.

Dus választék Paszomány munkákban, vég vagy meter számra.

Különböző nagyságú löször madrácz és szőnyegek választékos raktára.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmébe ajánlani, miszerint raktáromban mindennemű asztalos, esztergályos és kárpitos munkák a francia divatlapok mintája szerint készletben találhatók és megrendelhetők; minden szakmába vágó megrendeléseket felelősség mellett elvállalok, úgy szintén ocska butorokat átalakítok.

Mindenféle álló, függő és asztali tükrök, butorkelmék, ágy- és asztalterítőkből a legelső gyárakból dus raktárom van.

Elvállalok

minden rangú menyasszonyi butor kelengyezéseket, irodai berendezéseket és végül butor himzéseket a legjutányosabb árakban felelősség mellett.

Ugy helyi mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Midőn ezen nagy raktáram egyes kiválóbb cikkeit a n. érd. közönségnek felsorolom, teljes tisztelettel kérem az eddigi éveken át engem megtisztelő bizalmokra ezentul is érdemesíteni.

Kiváló tisztelettel

Duhony János.

(436)

A sz. fehérvári
kiállítási
érem.

FEKETE ERDŐI

A deési
kiállítási
érem.

ÜVEGGYAR

Biharmegye, Élesd mellett

Magyarországon egyedüli üvegyár, a mely időszerű újabb berendezése folytán minden hasonló csehországi gyárral szemben úgy a közönséges, mint a legfinomabb kristályüveg gyártásban versenyképes.

Készít különösen: közönséges fuvott fehér és zöld üveget, újabb mintájú

gyógyszer üveget, petroleum lámpákhoz minden üveg részeit,

„Simens” formájú és minőségű

boros és rumos

botteliákat. Köszörsült üvegből, a mindennapi használatra valókon kívül, finom borivó, rosolis és confect garnitúrákat, kávéház, vendéglő és ezukrászat berendezésére mindennemű üvegeket sat.

Erdélyi főraktára Kolozsvártt kizárólagosan:

HUNWALD LIPÓT,

üveg-, porcellán- és lámpa rakára.

(483) 39—52

bel-magyantea 4 sz.

ELADÓ HÁZ.

Kolozsvártt, Kötő (Kismester) utca 1. sz. alatti emelet és földszinti ház szabadkézből eladó.

Értekezhetni az ott lakó tulajdonossal.

(235)

3—3

CSÁSZ. KIRÁLYI KIZÁRÓLAGOSAN ENGEDÉLYEZETT

PATENT DISZ-ÉTSZEREK

A patent disz-étser a legújabb, legegységesebb és legjobb mindennapi használatra. Feltétlenül a legszebb disze minden háztartásnak. Minden az itt által felsorolt étszerekben u. m. kés-, villa-, kanalakban stb. egy pompásan sikerült utánzótt nemese kő u. m. Amethyst, Opál, Saphir, Rubin, Smaragd és így tovább van foglalva. Mindezen alatt jegyzett árak tömör ezüst féműből vannak kiállítva, melyek számos évek után is megtartják valódi ezüst színüket. Az összes alább felsorolt árúknak fehéren maradásáért tíz évi jótállás vállaltatik. A következő 24 darab patent asztali étser

csak 3 forint 75 krajczár

és pedig 6 drb patent disz asztali kés 6 drb patent disz asztali evő-kanál.

6 " " " " villa 6 " " " " kávék

Összesen a 24 darab mesés olesó árért 3 frt 75 kr., a fehéren maradás és jó minőségért írásbeli kezesség mellett adatik el. Egyszerre 48 darab megvételénél azokat egy czélszerű karton dobozba helyezve az összes 48 darabot csak 7 frtért. Ezen kívül ajánljuk az alábbi tárgyakat u. m.:

Patent disz levestörő kanál darabja 50 krajczár, Patent tejmerő kanál darabja 35 kr.; Patent tömör vastagfalú kanál darabja 45 kr.; Nagy felhordó tálcza 90 kr.; Egy közepes nagyságú tejes kanna 2 f. 50 kr.; Egy közepes nagyságú thea-kanna 3 frt; Egy czukortartó fedéllel 1 frt 80 kr.; Czukortartó finom metszéssel 2 f. 40 kr.; Góth alakú magas és elegáns gyertyatartó, egy pár 2 f. 25, ugyanezek finoman metszve 3 f. 25 kr.; Bors- és sótartó 60 kr.; Ecset- és olajtartó állvány kettős beosztású közörsült 3 f. 50 kr., 4 oldalos 4 f. 75 kr. Dohány-szelencze rugany-fedéllel, metszett 1 f. 25 kr. Asztali tűzgyújtó készlet, Pyramid 1 f. 20 kr. Üvegdu-

és még ezer más tárgyak. Tíz évi jótállás az összes említett árak fehéren maradásuk és jó minőségükért. Megrendelések utánvétel vagy az összeg előleges beiktatása mellett pontosan, lekiismeretesen teljesíttetnek. A levelek czimzendők.

BLAU & KANN General-Depositeure

BÉCS, I. HEINRICHSHOF.

N. B. Százakra menő köszönet- és elismerő levelek vannak irodánkban nyilvános megtekintetés végett letelve. Utánzatok és hamisítások törvényesen fildőztetnek. (153) 7—10

FESTŐK és MŰKEDVELŐKNEK!

A már 25 évek óta fennálló

„Düsseldorfi városához” cz. művészeti és festő-kellékek raktárát ajánlja

A. Kramosztza,

Bécs, I. Kärntnerstrasse 20. sz. a. Mindezen művészeti ághoz szükségeseltető kellékekkel bőven ellátva, u. m.

Londoni Winsor és Newton féle vízfestéshez való anyagok; kaphatók: Dr. Schönfeld Ferencz és társainál Düsseldorf, Ackermann, Chenal Richard,

I. M. Pollard sab. kereskedésében.

Olajfestékek, düsseldorfi, berlini, nürnbergi francia és angol elnevezés alatt.

Francia tábori székek, egész új szerkezettel különösen nők számára Tábori vászon-ernyők és műteremi állványokhoz való vászon lepedők.

Francia, müncheni és düsseldorfi féle vászon lepedők, meter számra rámmára fészítve.

Mindenemű festő cecetek különböző gyárakból.

Dus választékra találhatni angol és francia rajz és víz festékekben.

Megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesíttetnek.

Fogorvos

Dr. B. Máthé Dénes

plombeur és műfogmester.

Május elsejétől kezdve Maros-Vásárhelytt működik; azután Sz. Régent, Beszterczét és Déést látogatja meg és csak júniusban mehet Torda Déva és Zalatnára.

Több bel- és külföldi orvosi tekintélyek által kitünőnek talált „Mentha fogpora” Kolozsvártt kapható Dr. Hintz György gyógyszerésznél, Csapó, Dietrich, if. Csiki József, Demeter és Szongoth kereskedő uraknál. (241) 1—3

Egy retentő betegség.

melyről

SOK NÉPOSZTÁLY ZAKLATTATIK.

E betegség a gyomornak kisebb rendtelenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, megtámadja az egész testet, így a vesét, a májat, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorultá tesz, s csak a halál szabadít meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem érti, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és minő baja van. Kérdés: Vane fájdalmam, étkezés után érzek-e nyomást és a leheléssel szorongatást? Sötét kedélyű vagyok-e, kisérve szédüléssel? Sáros színezetű-e a szemem? Nincs-e fődve a fülkélnél a nyelv, torok s a fogak vastag nyakkal, kisérve a száj rossz ízével? Érzek-e fájdalmat az oldalban, vagy a hátgerincben? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mintha a máj nagyobbodna? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadság vagy szédülés? A vizelet gyengén vagy erősen vane színezve, ülepedéssel összekötte, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Etkezés után nincs-e összekötte az emésztés a has felfúvással, nem okoz-e szeleket és puffogatást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szivobogás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek egy ideig kihozák a betegét és igen súlyos betegség hírnökei. Ha e betegség hosszabb időn át tekintetbe nem vétetnek, száraz köhögést okoz, kisérve hánytatási kényszerrel. Később pizkos, barna színezett bört okoz, a lábak és kezek hideg verítékek borítják. A mint a máj és a vesék lassankint mindinkább megbetegednek, rheumás fájdalmak jelentkeznek és a rendszeres gyógyítási mód hasztalannak mutatkozik ezen kínos betegség ellen. Igen fontos, hogy a betegség gyorsan és pontosan gyógyíttassék, mindjárt keletkezésekor, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő szervek egészséges helyzetbe való visszatérésére. A betegség „májbetegség”-nek nevezetik és a valódi legbiztosabb szer ellene a „Shakerkivonat”, növény készület, mely Amerikában készült az Uj-York, London és Majai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget tövében támadja meg és az egész szervezetből kiti.

RAKTÁRAK Kolozsvártt BIRÓ J. és SZÉKY MIKLÓS gyógyszer. Brassóban ifj. Steiner Frigyesnél és Kugler Edénél. N. Szebenben Aug. Teusteh H. M. Vásárhelytől Kiss Gyulánál. Tulajdonos: A. J. WHITE Frankfurt a/m.

Minden eddigi világtárlaton és orsz. kiállításon a legnagyobb díjakkal kitüntetve.

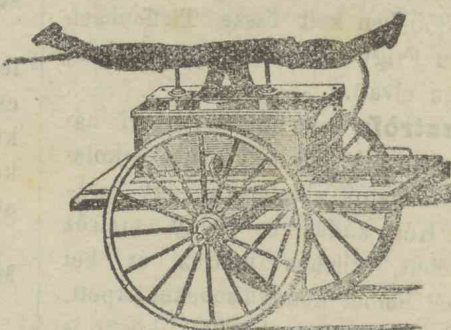
ELSŐ MAGYAR

Gép- és tűzoltószerszergyár,

harang

és

érczöntöde.

VALZER FERENCZ,

erdélyországi

FIÓKTELEPE

Kolozsvár

Belmonostor-utca 12. szám

Kis-HÁZ.

Hazánk legnagyobb, korszerűen berendezett gyára

HARANGOK, TŰZOLTÁSZATI és VIZMŰINTÉZETI GÉPEK

KÉSZÍTÉSÉRE,

a gyárral kapcsolatos vízműészeti osztály a jelenben egyedüli belföldi szivattyúgyárt képezi, melyben minden célnak megfelelő szivattyúk és szivattyús kútkak jótállás mellett készíttetnek. (42) 41—

Képes árlap kívánatra bérmentve megküldetik.

Printet a K. H. R. nyomdájában Kolozsvártt.